

آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

گروه آزمایشی ادبیات و علوم انسانی

ویژه دانش آموزان پایه دهم

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

مواد امتحانی	تعداد پرسش	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
ریاضی	۱۰	۱	۱۰	۲۰ دقیقه
زبان و ادبیات فارسی	۲۰	۱۱	۳۰	۲۲ دقیقه
علوم اجتماعی	۱۵	۳۱	۴۵	۱۵ دقیقه
زبان عربی	۱۵	۴۶	۶۰	۱۸ دقیقه
تاریخ	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
جغرافیا	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه
منطق	۱۵	۸۱	۹۵	۲۰ دقیقه
اقتصاد	۱۵	۹۶	۱۱۰	۲۰ دقیقه

مدت پاسخ‌گویی: ۱۳۵ دقیقه

تعداد کل پرسش‌ها: ۱۱۰

۸ اسفند ۱۴۰۴

داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه هوشمند بعد از آزمون، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند و... با استفاده از نام کاربری و رمز عبور وارد سایت gozine2.ir شوید. در ثبت نام اینترنتی نام کاربری کد ملی شماست و رمز عبور توسط خودتان تعیین شده است. در ثبت نام انفرادی و مدرسه‌ای، نام کاربری و رمز عبور خود را از مدرسه یا نمایندگی شهر خود دریافت نمایید.

کانال رسمی گزینه دو
در پیام رسان شاد

گزینه دو

در شبکه‌های اجتماعی

۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) از آمارها می توان برای تخمین پارامتر جامعه استفاده کرد.
 (۲) آمارها از یک نمونه به نمونه دیگر، می توانند تغییر کنند.
 (۳) پارامتر جامعه، همواره در هر جامعه ای قابل محاسبه است.
 (۴) نسبت مردان در کل جامعه کوهنوردان، معرف یک پارامتر است.

۲- کدام گزینه در مورد «گردآوری داده ها» درست است؟

- (۱) روش «مشاهده»، به فرد پاسخ گو نیاز ندارد.
 (۲) اگر به دقت زیادی نیاز داشته باشیم، «مشاهده» روش مناسبی است.
 (۳) زمانی که واحدهای نمونه زیاد باشد، روش «پرسش نامه» مصاحبه مناسب است.
 (۴) در روش «دادگان ها» همیشه اطلاعات ثبتي در اختیار نیستند.

۳- در موضوعات «نوشیدنی گرم مورد علاقه مردم ایران» و «معدل دانش آموزان مناطق مختلف شهر تهران» به ترتیب کدام روش جمع آوری داده ها مناسب تر است؟

- (۱) مصاحبه - مشاهده (۲) پرسش نامه - دادگان ها (۳) مشاهده - دادگان ها (۴) مصاحبه - پرسش نامه

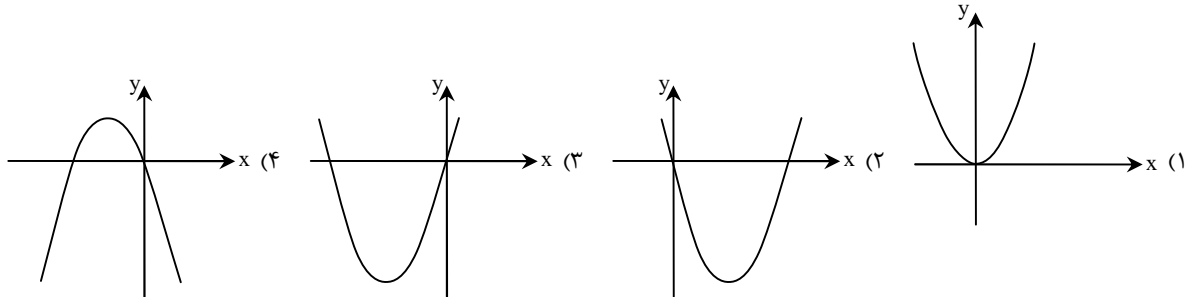
۴- برای انجام یک مطالعه تحقیقاتی از میان ۵۱۰ نوزاد دختر و ۴۵۰ نوزاد پسر، یک نمونه تصادفی انتخاب شده، به طوری که تعداد کل نوزادان ۱۲ برابر اندازه نمونه انتخاب شده است. اگر ۳۵ نوزاد دختر در نمونه انتخاب شده باشند، چه تعداد از نوزادان پسر در این نمونه قرار دارند؟

- (۱) ۸۰ (۲) ۴۰۵ (۳) ۴۵ (۴) ۴۵۰

۵- در یک پژوهش، می خواهیم میانگین قد دانش آموزان پایه اول دبستان استان خوزستان را به دست آوریم. به این منظور، دو مدرسه را در شمال و جنوب استان انتخاب و قد دانش آموزان پایه اول دبستان را در آن ها محاسبه کردیم. در یکی از این مدارس، میانگین قد دانش آموزان ۱/۱۴ متر و در مدرسه دیگر، ۱/۱۶ متر بود. کدام گزینه در مورد این تحقیق درست است؟

- (۱) ۱/۱۴ پارامتر جامعه و ۱/۱۶ آماره است.
 (۲) ۱/۱۶ پارامتر جامعه و ۱/۱۴ آماره است.
 (۳) ۱/۱۴ و ۱/۱۶ هر دو پارامتر جامعه هستند.
 (۴) ۱/۱۴ و ۱/۱۶ هر دو آماره هستند.

۶- نمودار تابعی که به هر عدد حقیقی، مجموع مربع آن عدد با چهار برابر آن عدد را نسبت می دهد، شبیه کدام گزینه است؟

۷- محور تقارن سهمی $y = \frac{1}{4}x^2 - 2x - 5$ ، با محور تقارن کدام سهمی یکسان است؟

- (۱) $y = -x^2 + 4x - 3$ (۲) $y = \frac{1}{3}x^2 + 2x - 1$ (۳) $y = 2x^2 - \frac{1}{2}x + 3$ (۴) $y = 2x^2 + 8x - 5$

۸- معادله خطی که رأس های دو سهمی $f(x) = -x^2 + 6x - 10$ و $g(x) = 2x^2 + 4x + 1$ را به هم وصل می کند، کدام است؟

- (۱) $y = x - 2$ (۲) $y = -x + 2$ (۳) $y = 1$ (۴) $y = -1$

۹- در یک شرکت تولیدی، تابع درآمد به صورت $R(x) = -\frac{1}{4}x^2 + 180x$ و تابع هزینه به صورت $C(x) = 24000 + 80x$ می باشد، بیشترین

مقدار سود این شرکت کدام است؟

- (۱) ۲۲۰۰۰ (۲) ۲۶۰۰۰ (۳) ۳۲۰۰۰ (۴) ۳۶۰۰۰

۱۰- اگر نقطه $S(-2, 7)$ ، رأس سهمی $f(x) = ax^2 - 12x + c$ باشد، حاصل $a + c$ کدام است؟

- (۱) -۵ (۲) -۲ (۳) -۷ (۴) -۸

محل انجام محاسبات:

۱۱- تقسیم‌بندی شعر ملک‌الشعرای بهار، بر مبنای کدام حوزه صورت گرفته است؟

- (۱) جغرافیایی - موضوع و نوع (۲) دوره اثر - قلمرو دانشی (۳) موضوع و نوع - مخاطب (۴) جغرافیایی - تاریخی

۱۲- کدام گزینه در ارتباط با سبک‌شناسی شعر و نثر فارسی درست است؟

- (۱) سبک عراقی یا ترکستانی از قرن ششم تا قرن دهم ادامه یافته است.
 (۲) چهارمین دوره نثر، مربوط به نثر فنی و هم‌زمان با حکومت خوارزمشاهیان است.
 (۳) دوره بازگشت ادبی در شعر و نثر هم‌زمان هستند.
 (۴) آثار ادبی را می‌توان بر اساس هدف تقسیم‌بندی کرد؛ مانند: علمی، فلسفی.

۱۳- عبارات کدام گزینه به ترتیب با ویژگی‌های نثر «تاریخ بیهقی، تاریخ بلعمی و سفرنامه ناصر خسرو» تناسب دارد؟

- (۱) جمله‌ها معمولاً طولانی هستند/ افعال به قرینه در آن حذف شده‌اند/ غالباً برای یک مضمون دو نشانه ذکر شده است.
 (۲) لغات عربی در آن به نسبت دوره‌های قبل بیشتر است/ جملات عموماً کوتاه هستند/ جمع‌های فارسی بر عربی افزوده شده است.
 (۳) اختصار و ایجاز در نثر آن مشهود است/ کمی لغات عربی/ افعال به قرینه در این کتاب حذف شده‌اند.
 (۴) تمثیل و استشهاد به آیات کاربرد فراوان دارد/ نثری شبیه به نثر کتاب «التفهیم» دارد/ این کتاب دارای سبک سلجوقی است.

۱۴- کدام گزینه از نظر قلمرو فکری با ویژگی‌های سبک خراسانی تناسب کمتری دارد؟

- (۱) آمد نوروز ماه، می خور و می ده پگاه
 (۲) زاد همی‌ساز و شغل خویش همی‌بر
 (۳) گفتم رخ تو بهار خندان من است
 (۴) درد دل من ز حد گذشته است
 هر روز تا شامگاه، هر شب تا بامداد
 چند بری شغل نای و چنگ و چغانه
 گفت آن تو نیز باغ و بستان من است
 جانم ز فراق بی‌قرار است

۱۵- چه تعداد از موارد زیر از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است؟

«حذف افعال به قرینه - تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث - کوتاهی جملات - تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی - ایجاز و اختصار در لفظ و معنا - بهره‌گیری کمتر از لغات عربی»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۶- با توجه به معیارهای طبقه‌بندی شعر ارسطو، کدام دو عبارت نادرست هستند؟

- (الف) به تناسب مخاطب: مانند سبک عامیانه و عالمانه
 (ب) بر اساس قلمرو دانشی: مانند علمی و فلسفی
 (ج) بر اساس موضوع و نوع: مانند سبک عرفانی و سبک فکاهی
 (د) بر اساس نام شاعر یا نویسنده: مانند سبک نظامی و سبک بیهقی
 (ه) بر اساس زمان و دوره اثر: مانند سبک دوره معاصر و دوره خراسانی
 (۱) «ب» - «ه» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ه» - «د» (۴) «ج» - «ه»

۱۷- بر اساس تقسیم‌بندی بهار، هر یک از دوره‌های زیر متعلق به کدام سبک شعر است؟

- «قرن ششم - قرن چهارم - قرن سیزدهم - قرن نهم»
 (۱) عراقی - ترکستانی - بازگشت - عراقی
 (۲) عراقی - خراسانی - هندی - عراقی
 (۳) خراسانی - خراسانی - بازگشت - هندی
 (۴) خراسانی - خراسانی - بازگشت - عراقی

۱۸- کدام موارد به ویژگی‌های ادبی شعر «سبک خراسانی» اشاره دارند؟

- (الف) شعر واقع‌گراست و توصیف‌ها عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.
 (ب) تلفظ برخی از کلمات در مقایسه با زبان امروز متفاوت است.
 (ج) قافیه و ردیف بسیار ساده است و از آرایه‌های ادبی در حد اعتدال استفاده می‌شود.
 (د) در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسنی بهره گرفته می‌شود.
 (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

۱۹- ویژگی ذکر شده در کدام گزینه در متن زیر به چشم می‌خورد و مربوط به کدام دوره نثر فارسی است؟

«ملک را از جای نباید رفتن که سپاه بسیار دارد و سرهنگانی بزرگوار دارد. یکی سپاه سالار نام‌زاد کند و بفرستد تا پادشاهی کند. پذیرش نکرد و هزار مرد از سپاه بگزید، چنانکه مردی با صد مرد حرب کردی و ایشان را گفت: غنیمت بر شما روا نیست، مگر آنکه من دهم. شما چون به جنگ پیروزی یافتید، خون بریزید و کس را زنده نگذارید.»

- (۱) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر عربی - سامانی
 (۲) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار - غزنوی و سلجوقی
 (۳) کوتاهی جملات - غزنوی و سلجوقی
 (۴) بهره‌گیری کمتر از لغات عربی - سامانی

۲۰- در تقطیع هجایی کدام بیت، الگوی «- - - ل» تکرار شده است؟

- (۱) دلداده را ملامت گفتن چه سود دارد
 (۲) مرا بیر به همان روزها که می‌دانی
 (۳) کسی را کاختیاری هست و محبوبی و مشروبی
 (۴) شنیدمت که نظر می‌کنی به حال ضعیفان

۲۱- کدام گزینه با مصراع زیر هم‌وزن است؟

«یاد ایامی که در گلشن فغانی داشتیم»

- (۱) ای گل خوش‌نسیم من بلبل خویش را مسوز
 (۲) عاقلی باید که پای اندر شکیبایی کشد
 (۳) کزین برتر اندیشه برنگذرد
 (۴) از من بگریز ای غم بی‌حد

۲۲- هجاهای بیت زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- هم قصصه نمانوده دانسی
 (۱) - - - U - U - - - U - - -
 (۲) - U - - - UU - U - - -
 (۳) - - - U - U - UU - - -
 (۴) - - - UU - - - UU - - -

۲۳- در خوانش کدام بیت تمام همزه‌ها باید تلفظ شوند؟

- (۱) رستم از این بیت و غزل ای شه و سلطان ازل
 (۲) در این سرای بی‌کسی کسی به در نمی‌زند
 (۳) حسن این آفتاب هستی‌سوز
 (۴) دو جهان فدات کردم که دلم ز ذوق عشقت
 (۱) تو به ناز خفته هر شب، ز منت خبر نباشد
 (۲) به خرابات گرو شد سر و دستار مرا
 (۳) من دلداده از آن روز که دیدار تو دیدم
 (۴) عجب از حال بیدلان، که چنین غافلای تو، هی

۲۴- تقطیع هجایی کدام مصراع با مصراع «ز برم تا برفته‌ای تو زمانی نمی‌شود» یکسان است؟

- (۱) تو به ناز خفته هر شب، ز منت خبر نباشد
 (۲) به خرابات گرو شد سر و دستار مرا
 (۳) من دلداده از آن روز که دیدار تو دیدم
 (۴) عجب از حال بیدلان، که چنین غافلای تو، هی

۲۵- چند مصوت بلند قبل از حرف «ن» باید کوتاه به حساب بیاید؟ (چند «ن» در تقطیع حذف می‌شود؟)

- مفـتـعـلـن مفـتـعـلـن مفـتـعـلـن کـشـت مـرا
 به دشت پرملال ما پرنده پر نمی‌زند
 عشق آن صبیح آفتاب‌افروز
 پی این جهان نگیرد غم آن جهان ندارد
 مگر آن دایه کاین صنم پرورد
 باغبان گر ببیند این رفتار
 شاید این روی اگر سبیل کند
 (۱) چهار
 (۲) پنج
 (۳) شش
 (۴) هفت

۲۶- کدام کلمات جاهای خالی را به درستی کامل می‌کنند؟

- گر صبر کند باری مشکل نشود کارم
 این ..... تا چند زنی بر من
 (۱) بدوز لب- ضربت بی‌قانون (۲) نزد تو- نغمه تنهایی
 (۳) کنم پنهان- آهنگ سفر (۴) شود رسوا- خنجر ظلمت

۲۷- کدام دو مصراع می‌توانند تشکیل‌دهنده یک بیت باشند؟

- (الف) هر دو عالم یک فروغ از روی اوست
 (ب) حال خونین‌دلان که گوید باز
 (ج) پشت مرا کرد ز غم چنبری
 (د) گرچه کنون هر دو به حبس اندریم
 (۱) «ج»- «ه» (۲) «الف»- «ب»
 (۳) «ب»- «د» (۴) «د»- «ج»

۲۸- کدام ابیات با بیت زیر قرابت مفهومی دارند؟

- کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را
 کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را
 (الف) طاووس‌وار طوطی جان جلوه می‌کند
 (ب) یار بی‌پرده از در و دیوار
 (ب) به هر سو رفته‌ام تنها خودم را دیده‌ام اینجا
 (د) هر در که زخم صاحب آن خانه تویی تو
 (ه) «آرنی» کسی بگوید که تو را ندیده باشد
 (۱) «الف»- «ج»- «ه» (۲) «ب»- «د»- «ه»
 (۳) «ج»- «د»- «ه» (۴) «الف»- «ب»- «د»

۲۹- کدام گزینه با بیت زیر تقابل مفهومی دارد؟

- بخور تا توانی به بازوی خویش (۱) در روز ازل هر آنچه بایست بداد
 که سعیت بود در ترازوی خویش (۲) رزق هر چند بی گمان برسد
 غم خوردن و کوشیدن ما بیهوده است (۳) گفت پیغمبر به آواز بلند
 شرط عقل است جستن از درها (۴) ترک طلب روزی از آدم چه خیال است
 با توکل زانوی اشتر بنند
 گندم نتوانست لب از حسرت نان بست

۳۰- کدام گزینه با بیت زیر قربان مفهومی بیشتری دارد؟

- طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی (۱) تا نهمند خلایق که چه در سر دارم
 صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست (۲) طاعت ما کن و اخلاص به دست آور و صدق
 سالیانی زدهام مهر به پیشانی خویش (۳) شستن ظاهر ز انواع نجاستها چه سود
 سوی ما نیست تو را راهبری بهتر از این (۴) روزی گواهی می دهد عصیان دستم را
 باطن آکندهست چون از شرک و کین و حرص و آز
 من يتق اللهی که در انگشت خود دارم

مرحله ۸ | دهم انسانی | علوم اجتماعی

محدوده: جامعه‌شناسی؛ درس‌های ۹ و ۱۰ (صفحه ۷۹ تا ۹۲)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۳۱- معنای «باز تولید هویت اجتماعی» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) تعیین بخشی از هویت اجتماعی افراد توسط جهان اجتماعی که فرد را برای آموزش مطالب اساسی و ماندگار در جهان اجتماعی آماده می‌کند.
 (۲) آموزش اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی ثابت و بدون تغییر فرهنگ توسط جهان اجتماعی به افراد، به گونه‌ای که برای پذیرش نقش خود در جهان اجتماعی آماده گردند.
 (۳) انتقال هویت اجتماعی از نسلی به نسل دیگر، به گونه‌ای که علی‌رغم گذر زمان و پذیرش تغییرات، ویژگی‌های اساسی آن پایدار می‌ماند و دوام می‌آورد.
 (۴) فرایندی است که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری است که برای شکل‌گیری انواع نقش‌های اجتماعی و فردی طی می‌شود.

۳۲- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر مصداق کدام مفهوم جامعه‌شناسی است؟

- آموزش رانندگی به افراد در آموزشگاه
- تصویر ربه فرد سیگاری بر جلد سیگار
- توبیخ کارمند خطاکار توسط مدیر اداره
- اختلاس یک مدیر دولتی
- (۱) جامعه‌پذیری - تبلیغ - کنترل اجتماعی - تنبیه و مجازات
- (۲) کنترل اجتماعی - جامعه‌پذیری - تشویق و پاداش - کنترل اجتماعی
- (۳) جامعه‌پذیری - اقلان - تنبیه و مجازات - کزروی اجتماعی
- (۴) تبلیغ - اقلان - جامعه‌پذیری - کزروی اجتماعی

۳۳- در ارتباط با گروه‌های شغلی یا حرفه‌ای، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- منشور اخلاقی هر حرفه چه چیزی را نشان می‌داد؟
- کدام مورد درباره فتوت‌نامه‌ها در ایران درست نیست؟
- فتوت‌نامه بنایان در کشور ما، دارای چند اصل و چند حکم بود؟
- (۱) اصول اخلاقی حاکم بر آن حرفه - نوعی از منشورهای شغلی بود - پنج اصل و ده حکم
- (۲) دستورالعمل زندگی اعضای هر حرفه - روابط میان اعضای حرفه را در آن مشخص می‌کردند - ده اصل و پنج حکم
- (۳) اصول اخلاقی حاکم بر آن حرفه - روابط میان حرفه و جامعه را در آن تعیین می‌کردند - ده اصل و پنج حکم
- (۴) دستورالعمل زندگی اعضای هر حرفه - دستورالعمل‌های جامعه در برخورد با حرفه‌ها در آن‌ها مشخص می‌شد - پنج اصل و ده حکم

۳۴- در ارتباط با «اقناع»، به ترتیب به سؤالات زیر پاسخ دهید.

■ چه نوع روشی است؟

■ نتیجه بالاتر بودن قدرت اقناع یک فرهنگ چیست؟

■ چه فرهنگ‌هایی از قدرت اقناعی بالاتری برخوردارند؟

(۱) روشی که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود- افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند- فرهنگ‌هایی که علاوه بر حق بودن لایه‌های عمیق و بنیادین خود، از کنترل اجتماعی بیشتری نیز برخوردار باشند.

(۲) روشی که افراد به کمک آن بیشتر به فرهنگ خود پایبند خواهند شد- لایه‌های عمیق با لایه‌های سطحی بیشتر هماهنگ خواهند شد- فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند.

(۳) روشی که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود- افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند- فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند.

(۴) روشی که افراد به کمک آن بیشتر به فرهنگ خود پایبند خواهند شد- لایه‌های عمیق با لایه‌های سطحی بیشتر هماهنگ خواهند شد- فرهنگ‌هایی که علاوه بر حق بودن لایه‌های عمیق و بنیادین خود، از کنترل اجتماعی بیشتری نیز برخوردار باشند.

۳۵- از عبارت «فطرت آدمی و شکوفایی آن شدت و ضعف می‌پذیرد و امکان انحراف از آن نیز وجود دارد، ولی به‌طور کامل سرکوب و نابود نمی‌گردد»، چه نتایجی قابل استنتاج است؟

(۱) هرچه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، آن فرهنگ با فطرت انسان سازگارتر است- بازتولید، دوام و بقای هر جهان اجتماعی تنها به ارتباط لایه‌های عمیق فرهنگ با فطرت وابسته است.

(۲) امکان پیدایش شیوه‌های مختلف زندگی وجود دارد- امکان داوری و ارزیابی شیوه‌های مختلف زندگی وجود دارد.

(۳) امکان داوری و ارزیابی شیوه‌های مختلف زندگی وجود دارد- بازتولید، دوام و بقای هر جهان اجتماعی تنها به ارتباط لایه‌های عمیق فرهنگ با فطرت وابسته است.

(۴) فطرت یکی از ملاک‌های ارزیابی شیوه‌های زندگی است- هرچه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، نیاز به استفاده از کنترل اجتماعی کمتر می‌شود.

۳۶- به ترتیب، انتظارات جامعه از چه طریقی و در چه چیزی نمودار می‌شود؟ و افراد، چگونه انتظارات جامعه را برآورده می‌سازند؟

(۱) ارزش‌ها- حقوق و تکالیف مربوط به نقش‌های اجتماعی- با الگوهای عمل

(۲) الگوهای عمل- هنجارهای اجتماعی- با رعایت ارزش‌های آرمانی

(۳) هنجارها- حقوق و تکالیف مربوط به نقش‌های اجتماعی- با رعایت هنجارها

(۴) عقاید- ارزش‌های اجتماعی- با رعایت عقاید

۳۷- به ترتیب، کدام گزینه‌های خالی نمودار زیر را کامل می‌کند؟

(۱) کارمند اداره که مدیر بخش می‌شود- مدیر کل که مدیر بخش می‌شود- مدیری که از بخشی به بخش دیگر اداره می‌رود.

(۲) مهندسی که از یک شرکت به شرکت دیگر می‌رود- کارمندی که مدیر بخش می‌شود- وزیری که عزل شده و مدیرعامل یک کارخانه می‌شود.

(۳) وزیری که رئیس جمهور می‌شود- مهندسی که بعد از مهاجرت، در کافه پیش خدمتی می‌کند- جراحی که رئیس بیمارستان می‌شود.

(۴) بازپرسی که قاضی می‌شود- مهندسی که سرپرست بخش می‌شود- تعمیر کاری که نمایندگی تأسیس می‌کند.

۳۸- هریک از وضعیت‌های زیر، به ترتیب نشانگر کدام مفهوم است؟

■ تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر

■ هدف آفرینش از دید اسلام

■ نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی

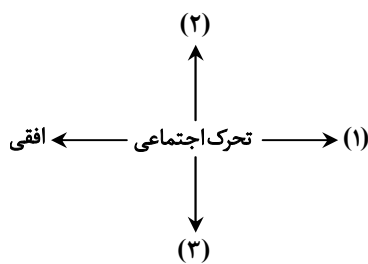
■ انسداد اجتماعی

(۱) علل بیرونی تعارض فرهنگی- تربیت انسان‌های متعالی- علل درونی تعارض فرهنگی- مسدود بودن راه تحرک اجتماعی صعودی

(۲) علل درونی تعارض فرهنگی- تربیت انسان‌های متعالی- علل بیرونی تعارض فرهنگی- باز بودن راه تحرک اجتماعی

(۳) تغییرات هویتی مقبول جهان اجتماعی- رشد و تعالی موجودات زنده- تغییرات هویتی فراتر از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی- مسدود بودن راه هر نوع تحرک اجتماعی

(۴) تغییرات هویتی فراتر از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی- رشد و تعالی موجودات زنده- تغییرات هویتی مقبول جهان اجتماعی- باز بودن راه تحرک اجتماعی

۳۹- به ترتیب، پاسخ سوالات زیر چیست؟

■ در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به چه چیزی بستگی داشت؟

■ طبقه متوسط در جوامع فئودالی غربی جهت کسب اعتبار برای خودش به چه کاری پرداخت؟

■ فرهنگ فایده‌گرایی به شکل‌گیری چه جوامعی انجامید؟

(۱) رابطه افراد با زمین - ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن - جوامعی که در آن‌ها وضعیت اقتصادی افراد، موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کرد.

(۲) میزان قدرت افراد - معرفی اشراف به‌عنوان مصرف‌کننده و سربرار جامعه - جوامعی که ویژگی‌های هویتی را براساس میزان فایده‌مندی مشخص می‌کرد.

(۳) رابطه افراد با زمین - نفی وجود سایر طبقات اجتماعی - جوامعی که در آن ویژگی‌های هویتی، براساس میزان مصرف منابع تعیین می‌شد.

(۴) میزان اموال فرد - معرفی خود به‌عنوان تولیدکننده و مفید - جوامعی که در آن رعیت، هویت منفی و پست نداشت.

۴۰- به ترتیب «جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی» و «جامعه آپارتاید» با عبارات کدام گزینه مرتبط هستند؟

(۱) در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی متفاوت است - در یک جهان آپارتاید، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور داشته باشد.

(۲) در جهان سکولار، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند - جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.

(۳) جهانی که حول ارزش‌های دنیوی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد - در این جوامع، امکان رأی دادن به قوانین دنیوی وجود ندارد.

(۴) هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایش، برخی از تغییرات هویتی را طرد می‌کند - قواعد آن براساس ارزش‌های اقتصادی است و تحرک اجتماعی را تنها برای ثروتمندان ممکن می‌کند.

۴۱- کدام گزینه پیامد «شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه» است؟

(۱) تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است و مورد تشویق و تأیید جامعه قرار می‌گیرد.

(۲) تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ می‌دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال می‌آورد.

(۳) تغییرات هویتی به تزلزل فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

(۴) فردی که با تلاش و پشتکار دست به نوآوری در یکی از عرصه‌های اجتماعی می‌زند و از این طریق موقعیت اجتماعی خود و بخشی از جامعه را ارتقا می‌بخشد، هنجارها و عقاید جامعه را عوض کرده است.

۴۲- چند مورد از عبارات زیر، نادرست هستند؟

الف) اعضای جهان اجتماعی ابتدا با هویت انتسابی خود آشنا می‌شوند و به تدریج با فعالیت‌شان، موقعیت و هویت اکتسابی خود را به دست می‌آورند.

ب) هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، تمام تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق می‌کند.

ج) جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع قدرت را در اختیار دارند.

د) منظور از موقعیت اجتماعی، جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۴۳- به ترتیب، پیامد و زمینه‌های شکل‌گیری تعارض فرهنگی در کدام گزینه آمده است؟

(۱) شکل‌گیری هویت‌های متعارض با لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - به دنبال آوردن شیوه‌هایی از زندگی که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند و ایجاد آثار مخرب بر تربیت و هویت انسان‌ها

(۲) شکل‌گیری هویت‌های متعارض با لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - ایجاد آثار مخرب بر تربیت و هویت انسان‌ها و الهی آن‌ها

(۳) اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی - رخ دادن تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی و به دنبال آوردن شیوه‌هایی از زندگی که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند.

(۴) اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی - رخ دادن تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی و نفی ابعاد متعالی و الهی انسان‌ها

۴۴- کدام گزینه به دو ویژگی از ویژگی‌های افرادی که کزروی اجتماعی انجام می‌دهند، اشاره دارد و در یک جهان دینی و معنوی چه نوع هویت‌هایی به رسمیت شناخته نمی‌شوند؟

(۱) جذب نشدن به عقاید و ارزش‌های اجتماعی جهان اجتماعی خود - پایبند نبودن به حقوق و تکالیف خود - هویت‌های نفی‌کننده ابعاد متعالی و الهی انسان

(۲) پذیرفتن نقش‌های مورد انتظار نهادها و سازمان‌های مختلف جامعه - جابه‌جا شدن مداوم از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر - هویت‌های دینی و متعالی انسان

(۳) انجام دادن رفتارهای مخالف عقاید و ارزش‌های جامعه - پذیرفتن نقش‌های مورد انتظار نهادها و سازمان‌های مختلف جامعه - هویت‌های سازگار با نیازهای دنیوی افراد

(۴) پایبند نبودن به حقوق و تکالیف خود - جابه‌جا شدن مداوم از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر - هویت‌های نفی‌کننده ابعاد متعالی و الهی انسان

۴۵- کدام گزینه، به ترتیب پاسخ سؤالات زیر را به درستی بیان می‌کند؟

- چرا جهان اجتماعی اعتقادات و ارزش‌های خود را به افراد آموزش می‌دهد؟
- چرا افراد شیوه زندگی در جهان اجتماعی را می‌آموزند؟
- موقعیت اجتماعی افراد، تابع چیست؟
- در چه صورت باز تولید جهان اجتماعی با مشکل مواجه می‌شود؟

- (۱) مشارکت در زندگی اجتماعی - بقا و تداوم اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی در جهان اجتماعی - شغل، احترام و هنر - هویت دینی افراد را منع کند.
- (۲) بقا و تداوم - مشارکت در زندگی اجتماعی - ایمان، تقوا و عمل صالح - جامعه‌پذیری را به صورت کامل و درست انجام ندهد.
- (۳) بقا و تداوم - مشارکت در زندگی اجتماعی - علم، احترام و هنر - روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد.
- (۴) مشارکت در زندگی اجتماعی - بقا و تداوم اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی در جهان اجتماعی - شغل، تقوا و علم - ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کند.

مرحله ۸ | دهم انسانی | زبان عربی

محدوده: عربی، زبان قرآن: درس ۵ و متن درس ۶ (صفحه ۶۷ تا انتهای صفحه ۸۴)

وقت پیشنهادی: ۱۸ دقیقه

■ عَيْنُ الْأَصْحَى وَالْأَدْقَى فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ الْمَفْرَدَاتِ (۵۴ - ۴۶):

۴۶- ﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ﴾؛ بگو.....

- (۱) زمین را سیر کنید تا چگونگی عاقبت کسانی که از قبل بوده‌اند را ببینید.
- (۲) در زمین گردش کنید تا عاقبت و سرانجام پیشینیان را مشاهده کنید.
- (۳) در زمین بگردید و بنگرید سرانجام پیشینیان چگونه بوده است.
- (۴) در زمین گردش کنید و سرانجام آنان که قبل از شما در زمین بودند را بنگرید.

۴۷- «تَسْتَطِيعُ الْحَرْبَاءُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنِيهَا فِي اتِّجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ رَأْسَهَا!»:

- (۱) آفتاب‌پرست می‌تواند چشمش را به تمامی جهات بچرخاند، بدون اینکه سرش را به حرکت درآورد!
- (۲) آفتاب‌پرست می‌تواند دو چشم خود را در جهات گوناگونی بدون حرکت کردن سر خود، بچرخاند!
- (۳) آفتاب‌پرست می‌تواند چشمانش را در جهت‌های مختلفی بچرخاند، بدون اینکه سرش را حرکت دهد!
- (۴) چشمان آفتاب‌پرست قادر است که در جهت‌های مختلفی بچرخد، بدون اینکه سر او حرکت کند!

۴۸- «تَعَلَّمْنَا أَنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ، فَعَلِمْنَا أَنْ نَبْتَعِدَ عَنْهُ!»:

- (۱) آموختیم که حسد، نیکی را از بین می‌برد، همان‌گونه که آتش، هیزم را نابود می‌سازد؛ پس باید از آن دوری کنیم!
- (۲) به ما یاد دادند که حسادت، خوبی‌ها را می‌خورد، همان‌طور که آتش، هیزم را می‌خورد؛ پس باید از آن دوری کنید!
- (۳) آموختیم که حسد، نیکی‌ها را می‌خورد، همان‌گونه که آتش، هیزم را می‌خورد؛ پس باید از آن دوری کنیم!
- (۴) یاد گرفتیم که حسد، نابودکننده نیکی‌ها است، همان‌گونه که آتش، سوزاننده هیزم است؛ پس از آن دوری می‌کنیم!

۴۹- «الْمَنَاطِرُ الْجَمِيلَةُ لِلْمَحَافِظَاتِ الشَّمَالِيَّةِ خَلَابَةٌ جَدًّا وَأَنْتَ تَقْدِرُ عَلَى مُشَاهَدَةِ صُورٍ مِنْهَا فِي الْبَطَاقَاتِ الْبَرِيدِيَّةِ!»:

- (۱) مناظر جذاب استان‌های شمالی واقعاً زیبا است و تو قادر به دیدن عکس‌هایی از آن‌ها در کارت‌های پستال هستی!
- (۲) استان‌های شمالی کشور، چشم‌اندازهای جذاب بسیاری دارد و تو می‌توانی تصاویر آن‌ها را در کارت‌پستال ببینی!
- (۳) در عکس‌ها و کارت‌های پستال، مناظر زیبا و جذاب استان‌های شمالی وجود دارد که می‌توانی تصاویر آن‌ها را مشاهده نمایی!
- (۴) منظره‌های زیبای استان‌های شمالی واقعاً جذاب است و تو می‌توانی عکس‌هایی از آن‌ها را در کارت‌های پستال ببینی!

۵۰- «لَا يُمَكِّنُ أَنْ يَتَأَثَّرَ جِسْمُ الْبَطَّةِ بِالْمَاءِ لِأَنَّ لَهَا غَدَّةً بِالْقُرْبِ مِنْ ذَنْبِهَا تَحْتَوِي زَيْتًا خَاصًّا يَنْتَشِرُ عَلَى جَسْمِهَا!»:

- (۱) امکان ندارد که بدن اردک تحت تأثیر آب قرار بگیرد؛ زیرا او غده‌ای نزدیک دُمش دارد که حاوی روغن ویژه‌ای است که روی بدنش پخش می‌گردد!
- (۲) اردک به دلیل داشتن غده‌ای در نزدیکی دُمش و روغن خاصی که روی بدنش پخش می‌شود، ممکن نیست که بدنش با آب خیس شود!
- (۳) برای اردک با وجود داشتن غده‌ای روی دُمش این امکان وجود ندارد که بدنش تحت تأثیر آب قرار بگیرد؛ زیرا روغن ویژه‌ای را روی بدنش پخش می‌کند!

(۴) امکان ندارد که بدن اردک از آب تأثیر بپذیرد؛ زیرا غده‌ای که نزدیک دُم او قرار دارد، روغنی ویژه را روی بدن او پخش می‌کند!

۵۱- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) ﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾: خداوند به کسی جز به میزان توانایی اش تکلیف نمی دهد.
 (۲) ما قَسَمَ اللَّهُ للعباد شيئاً أفضل من العقل!؛ خداوند چیزی برتر از خرد را برای بندگان تقسیم نکرد!
 (۳) أكبر الحُمق الإغراق في المدح و الذم!؛ بزرگترین نادانی، آن است که در ستایش یا نکوهش زیاده روی کنی!
 (۴) ﴿اتأمرون الناس بالبر و تنسون أنفسكم﴾: آیا مردم را به نیکی فرمان می دهید و خودتان را فراموش می کنید؟!

۵۲- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

«ذهبنا إلى كهف «علي صدر» الذي يقع في همدان و شاهدنا المناطق الرائعة فيه و لأبدي من الخروج قبل ظلام الليل!»

(۱) كهف _____ الجمع ← «كهوف»
 (۲) الرائعة _____ المترادف ← «الخلابة»

(۳) لأبدي من _____ الترجمة ← «ناگزیر»
 (۴) ظلام _____ مفرد ← «ظلمة»

۵۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ أَوْ الْوَاقِعِ:

- (۱) فسُقِ إیران من الحلویات الخلابة للسائحين من كل العالم! (۲) الجناح عضو خلف الحيوان يُحرّكه لِطرد الحشرات!
 (۳) لا تعيش حيوانات مائية في اعماق المحيط! (۴) الأعشاب الطيبة نباتات نستفيد منها للصحة!

۵۴- عَيْنُ عِبَارَةٍ لَا تَرْتَبِطُ بِمَفْهُومِ هَذَا الْحَدِيثِ: «النَّدَمُ عَلَى السَّكُوتِ خَيْرٌ مِنَ النَّدَمِ عَلَى الْكَلَامِ!»

- (۱) غم در دل تنگ من از آن است که نیست
 (۲) مزن بی تأمل به گفتار دم
 (۳) آن به که نگویی چو ندانی سخنی را
 (۴) پشیمان ز گفتار دیم بسی
 یک دوست که با او غم دل بتوان گفت
 نگو گوی گر دیر گویی چه غم
 ناگفته سخن به بود از گفته رسوا
 پشیمان نگشت از خموشی کسی

■ ■ أجِبْ عن الأسئلة التالية (۶۰-۵۵):

۵۵- عَيْنُ الْخَطَا فِي نَوْعِيَةِ الْكَلِمَاتِ الْمَعْنِيَةِ:

«يلعق القط جرحه بلسانه عدة مرّات بعد أن يُفِرِّزْ غدد لسانه سائلاً مُطَهِّراً و يلتئم جرحه بعد ساعة!»

- (۱) لسان: إسم- مفردٌ مذكّر/ مجرور بحرف الجرّ
 (۲) تُفِرِّزْ: فعل للمفرد المؤنث الغائب- ثلاثي مجرد/ فعل و الجملة فعلية
 (۳) مُطَهِّراً: إسم- مفرد مذكّر/ صفة
 (۴) يلتئم: للمفرد المذكر الغائب- مزيد ثلاثي من باب «إفتعال»/ فعل و الجملة فعلية

۵۶- عَيْنُ عِبَارَةٍ فِيهَا الْمَبْتَدَأُ:

- (۱) تقدّم بعض البلدان في صنّع السّيّارة كثيرٌ حقّاً!
 (۲) إحترم من يقول الحقّ و إن لا نُحِبّه!
 (۳) سرّج إلى قريتنا الجميلة بعد أسبوعين!
 (۴) لا يتأثّر ذنب البطة بالماء أبداً!

۵۷- عَيْنُ الْمَفْعُولِ مَوْصُوفاً:

- (۱) تجد في إيران كثيراً من المناطق الخلابة لقضاء العطّلات!
 (۲) شهدت إيران في السّنوات الأخيرة مُوّاً ملحوظاً في السّيّاحة!
 (۳) الغوّاصون شاهدوا مئات المصايح الملوّنة في أعماق المحيط!
 (۴) للغراب صوتٌ يحدّرُ به بقية الحيوانات حتّى تبتعد سريعاً!

۵۸- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الْمَعْنِيَةِ:

- (۱) قرأتٌ قصيدة فيها مضامين عالية! (عالية: مضاف اليه)
 (۲) ينبعث ضوء تلك المصايح من الأسماك المضيئة! (ضوء: مفعول)
 (۳) ما قسم الله للعباد شيئاً أفضل من العقل! (الله: فاعل)
 (۴) ثمرة العلم إخلاص العمل! (إخلاص: صفة)

۵۹- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ جَاءَ «مُضَافٌ إِلَيْهِ» أَكْثَرُ:

- (۱) أنا أعلم درجات أكثر زُملائي في الصّف!
 (۲) شاهدتُ أمس تلميذ مدرستي في السّاحة!
 (۳) الكلام أفضل وسيلة للتعبير عن الحب!
 (۴) أنا أحبّ لون أبواب بيوت قريتنا!

۶۰- عَيْنُ الْخَبَرِ يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

- (۱) الصّين أول دولة في العالم إستخدم النقود!
 (۲) العلم نورٌ يجعله الله في قلب من يشاء!
 (۳) التّعرف على سرّ الحياة نتيجة الصبر و الإجتهد!
 (۴) عميل العدو يجتهد حتّى يُفرّق المسلمين!

- ۶۱- سومین پادشاه ماد که بود و برای تثبیت قدرت خود بر مناطق وسیعی از ایران، نخست دست به چه اقدامی زد؟
- ۱) آستیگ - با تصرف نینوا، حکومت آشوریان را منقرض کرد.
  - ۲) هوخشتره - قلمرو ماد را تا شمال بین‌النهرین گسترش داد.
  - ۳) هوخشتره - سپاه منظم و کارآمدی از قبایل ماد و پارس تشکیل داد.
  - ۴) آستیگ - با دولت بابل، دوستی و اتحاد برقرار کرد.
- ۶۲- کدام عبارت، شیوه استقرار اقوام آریایی در فلات ایران را بیان می‌کند؟
- ۱) گروهی از آریایی‌ها در هند و ایران و گروهی دیگر در اروپا استقرار یافتند.
  - ۲) درباره سکونتگاه اولیه اقوام هند و اروپایی و زمان و مسیر مهاجرت آریاییان به ایران و هند اتفاق نظر وجود ندارد.
  - ۳) پس از ورود به فلات ایران در علفزارهای واقع در شمال شرق فلات ایران و جنوب روسیه مستقر شدند.
  - ۴) مسکن اولیه مادی‌ها، پارت‌ها و پارس‌ها جنوب و شرق فلات ایران بوده است.
- ۶۳- کورش، مؤسس سلسله هخامنشی، بلافاصله پس از فتح آسیای صغیر و همسایه شدن با دولت - شهرهای یونانی چه اقدامی انجام داد؟
- ۱) راهی شهر ثروتمند بابل شد و این سرزمین را فتح کرد.
  - ۲) برای تنبیه شورش‌های آتنی، به یونان لشکرکشی کرد.
  - ۳) دستور ساخت تخت جمشید را به‌عنوان پایتخت اداری هخامنشیان صادر کرد.
  - ۴) در مناطق شرقی فلات ایران سرگرم کشورگشایی شد و مناطق وسیعی را به قلمرو خود افزود.
- ۶۴- اهمیت و شهرت فوق‌العاده داریوش بزرگ در تاریخ ایران به‌خاطر کدام اقدامات اساسی و کم‌نظیر است؟
- ۱) برقراری آرامش و امنیت در سرتاسر شاهنشاهی هخامنشی
  - ۲) پرهیز از قتل، غارت و کشتار سرزمین‌های فتح شده
  - ۳) شکست یونانیان و رساندن ایران به اوج وسعت و عظمت
  - ۴) ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی
- ۶۵- آخرین پادشاه سلسله اشکانیان در مقابل کدام مشکلات موفق نبود و این سلسله چگونه از هم پاشید؟
- ۱) نیروهای مهاجم خارجی - با حمله رومیان و تسخیر پایتخت اشکانیان
  - ۲) درگیری‌های پیاپی در مرزهای غربی و شرقی - با شورش خاندان ساسانی در فارس
  - ۳) مشکلات داخلی - با شکست و کشته شدن اردوان چهارم در جنگ با اردشیر بابکان ساسانی
  - ۴) شورش سپهسالاران و دخالت آنان در مسائل سیاسی - با حمله اعراب مسلمان
- ۶۶- عده‌ای از مورخان احتمال می‌دهند که اقوام هند و اروپایی نخست در کدام مناطق می‌زیستند؟
- ۱) جنوب روسیه - دریاچه آرال
  - ۲) جنوب روسیه - دریاچه خزر
  - ۳) شمال غرب مازندران - دریاچه آرال
  - ۴) شمال غرب مازندران - دریاچه خزر
- ۶۷- سلوکیان از چه راهی قصد داشتند، فرهنگ یونانی را در ایران و دیگر متصرفات اسکندر در آسیا رواج دهند؟
- ۱) انتخاب پایتخت در مرکز ایران
  - ۲) تغییر زبان و خط و باورهای مذهبی مردم ایران
  - ۳) گسترش فعالیت‌های تجاری در شهرهای بزرگ ایران
  - ۴) ایجاد شهرهای جدید و کوچاندن یونانیان به این شهرها
- ۶۸- اولین اقدام اردشیر بابکان پس از شکست اشکانیان و روی کار آمدن ساسانیان، چه بود؟
- ۱) در تیسفون تاج‌گذاری کرد و این شهر را به پایتختی خود برگزید.
  - ۲) در منطقه پارس اعلام استقلال کرد.
  - ۳) در فارس بر اردوان شورید و او را در جنگ به قتل رساند.
  - ۴) به جنگ قبایل بیابانگرد در مرزهای ایران رفت.
- ۶۹- کدام گزینه بیانگر توصیف درستی از «بهرام چوبین» است؟
- ۱) یکی از سرداران هرمز چهارم بود که علیه او شورش کرد.
  - ۲) یکی از سرداران مشهور ساسانی بود که علیه هرمز چهارم سر به شورش برداشت.
  - ۳) یکی از سرداران مشهور ساسانی بود که انوشیروان را در جنگ با رومی‌ها یاری کرد.
  - ۴) یکی از سرداران زمان ساسانیان بود که فرماندهی جنگ‌های ایران و روم در زمان خسرو پرویز را به عهده داشت.
- ۷۰- در دوران ساسانیان، یکی از اهداف اصلی رومیان در لشکرکشی‌های پی در پی به ایران چه بود؟
- ۱) تصرف ارمنستان که بخشی از جهان مسیحیت بود.
  - ۲) تصرف مناطق ثروتمند مورد اختلاف دو کشور در بین‌النهرین
  - ۳) تسلط بر مسیرهای تجاری که به هند و چین می‌رسید.
  - ۴) حمایت از خسرو پرویز که به آن‌ها پناه برده بود.

۷۱- کدام گزینه در رابطه با ویژگی «رودهای ایران» درست است؟

(الف) رودهای مناطق مرطوب بیشتر طغیانی و اتفاقی‌اند و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف متفاوت است.

(ب) رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند.

(ج) با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آن‌ها، هرچه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها بیشتر می‌شود.

(د) در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد و در پایان این دوره آبدهی رودها بیشتر می‌شود.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «ب» و «د»

۷۲- کدام عبارات درباره دریاي خزر و کدام عبارات درباره دریاي عمان صادق است؟

(الف) دالکی و مند از مهم‌ترین رودهایی است که به آن می‌ریزند.

(ب) انواع ماهیان خاویاری جهان فقط در این دریا زندگی می‌کنند.

(ج) تنها بندر اقیانوسی ایران در شمال آن قرار دارد.

(د) پرآب‌ترین و طولی‌ترین رود ایران به آن می‌ریزد.

(ه) از بقایای دریای عظیم تتیس است.

(و) مناسب عبور کشتی‌های تجاری و نفت‌کش‌های گول‌پیکر است.

(ز) مساحت آن با توجه به تغییرات سطح آب، متفاوت است.

(۱) دریای خزر: «د»، «ه»، «و» - دریای عمان: «الف»، «ج»، «ز» (۲) دریای خزر: «ب»، «ه»، «ز» - دریای عمان: «ج»، «و»

(۳) دریای خزر: «ج»، «ه» - دریای عمان: «الف»، «و» (۴) دریای خزر: «الف»، «ب» - دریای عمان: «د»، «ه»، «ز»

۷۳- با توجه به نقشه روبه‌رو، کدام رودها به ترتیب از نقاط «الف»، «ب» و «ج» به دریای خزر می‌ریزند؟

(۱) اورال - اترک - کورا

(۲) ولگا - کورا - ارس

(۳) ولگا - اترک - گرگان

(۴) اورال - ارس - اترک

۷۴- کانون‌های آبگیر دائمی بیشتر در کدام مناطق ایران شکل می‌گیرند و چرا؟

(۱) شمالی و جنوبی - به علت وجود پهنه‌های آبی (دریاها)، در این نواحی هوا مرطوب‌تر است.

(۲) غربی و جنوبی - ذخیره برف خود را در تمام طول سال حفظ می‌کنند.

(۳) شمالی و غربی - حداقل در ده ماه از سال، بارندگی اتفاق می‌افتد.

(۴) غربی و شمالی - مناطق کوهستانی بیشتری در این مناطق وجود دارد.

۷۵- کدام گزینه درباره کانون‌های آبگیر «فصلی» درست است؟

(۱) حداقل در هشت ماه از سال بیش از ۵۰۰ میلی‌متر بارش دارند.

(۲) در نتیجه بارش‌های کوتاه‌مدت ایجاد می‌شوند.

(۳) در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک شکل می‌گیرند.

(۴) ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ می‌کنند.

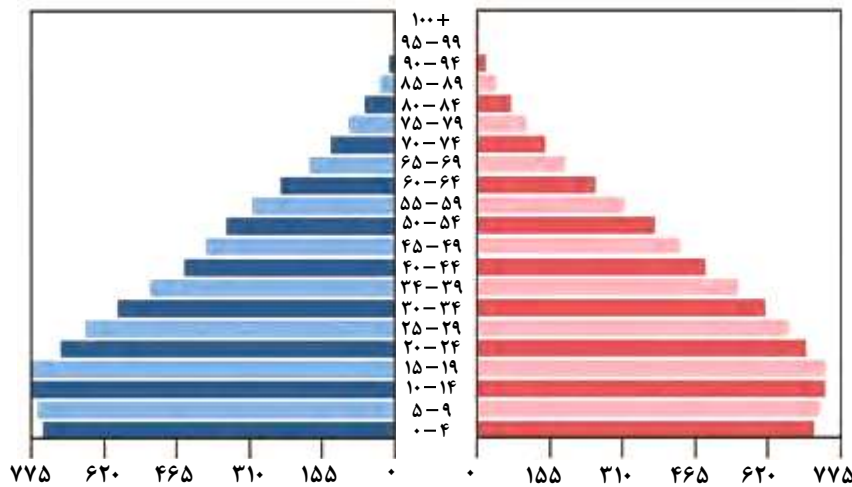
۷۶- در مطالعات ساختمان جمعیت کدام ویژگی جمعیت مورد بررسی قرار می‌گیرد؟

(۱) کمی (۲) کیفیت (۳) پراکندگی (۴) نسبی

۷۷- در کشوری میزان مولید ۵۴,۰۰۰ نفر و میزان مرگ‌ومیر ۴,۰۰۰ نفر می‌باشد. در صورتی که نرخ رشد جمعیت ۲ درصد باشد، میزان جمعیت در این کشور کدام است؟

(۱) ۵۰۰,۰۰۰ (۲) ۲,۵۰۰,۰۰۰ (۳) ۱۰۰,۰۰۰ (۴) ۱,۵۰۰,۰۰۰

۷۸- با توجه به هرم سنی زیر، کدام پیش‌بینی درست است؟

(۱) سالمندی جمعیت (۲) افزایش فعالان اقتصادی (۳) افزایش امید به زندگی (۴) کاهش توسعه اقتصادی

۷۹- کدام گزینه درباره «جمعیت» و «ویژگی‌های آن»، نادرست است؟

- (۱) طبق آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵، جمعیت ایران تقریباً ۸۰ میلیون نفر بوده است.
 (۲) میزان رشد طبیعی جمعیت به جز مواردی خاص در مناطق مختلف جهان یکسان است.
 (۳) به اعتقاد جغرافی‌دانان، نقشه پراکندگی جمعیت پیوسته در حال تغییر است.
 (۴) متخصصان برای دستیابی به میزان افزایش و کاهش جمعیت، رشد طبیعی جمعیت را اندازه‌گیری می‌کنند.

۸۰- چیدمان گروه‌های عمده سنی ایران براساس آمار سال ۱۳۹۵ به ترتیب از زیاد به کم در کدام گزینه به‌درستی ذکر شده است؟

- (۱) بزرگسالان - جوانان - سالمندان - کودکان و نوجوانان
 (۲) جوانان - بزرگسالان - سالمندان - کودکان و نوجوانان
 (۳) بزرگسالان - جوانان - کودکان و نوجوانان - سالمندان
 (۴) جوانان - بزرگسالان - کودکان و نوجوانان - سالمندان

مرحله ۸ | دهم انسانی | منطق

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

محدوده: منطق؛ درس ۷ و درس ۸ تا ابتدای دامنه مصادیق موضوع و محمول (صفحه ۶۲ تا ۷۵)

۸۱- در کدام حالت، هر دو قضیه می‌توانند کاذب باشند؟

- (۱) «بعضی ب ج است» - «هیچ ب ج نیست»
 (۲) «هر ب ج است» - «بعضی ب ج نیست»
 (۳) «بعضی الف ب است» - «بعضی الف ب نیست»
 (۴) «هر الف ب است» - «هیچ الف ب نیست»

۸۲- نقیض کدام قضیه، عکس لازم‌الصدق ندارد؟

- (۱) هر الف ب است. (۲) بعضی ب الف نیست. (۳) هیچ ب ج نیست. (۴) بعضی ج الف است.

۸۳- اگر عکس مستوی و متداخل قضیه صادق «هر جسمی دارای وزن است» را به‌دست آوریم، کدام موارد از تفاوت‌های این دو قضیه‌اند؟

- (۱) کمیت - کیفیت (۲) موضوع - محمول (۳) صدق - کذب (۴) سور - نسبت

۸۴- چرا دو قضیه «هر بیماری خوشحال است» و «هیچ آدمی بیمار نیست» متقابل نیستند؟

- (۱) چون در حقیقت، هر دو قضیه کاذب‌اند.
 (۲) چون صدق هم‌زمان دو قضیه محال است.
 (۳) زیرا موضوع و محمولشان همسان نیست.
 (۴) زیرا کیفیت دو قضیه یکسان نیست.

۸۵- شکل قیاس اقترانی زیر را تشخیص دهید.

- «هیچ عمل فیزیکی، بی عکس‌العمل نیست. بعضی تفکرها، بی عکس‌العمل هستند؛ در نتیجه هیچ عمل فیزیکی، تفکر نیست.»
 (۱) شکل اول (۲) شکل دوم (۳) شکل سوم (۴) شکل چهارم

۸۶- اگر نتیجه قیاس معتبری «هیچ ب ج نیست» باشد، کدام گزینه می‌تواند بیان‌کننده مقدمات آن باشد؟

- (۱) هر الف ب است. (۲) هر الف ب است.
 (۳) هیچ الف ب نیست. (۴) هیچ الف ب نیست.
 (۳) هیچ الف ب نیست. (۴) هیچ الف ب نیست.

۸۷- اگر در مورد مجموعه خاصی از مدادها فرض کنیم هم قضیه «بعضی از این مدادها قرمزند» و هم قضیه «بعضی از این مدادها قرمز نیستند»

هر دو کاذب‌اند، آنگاه کدام خطای منطقی درباره این مدادها پیش خواهد آمد؟

(۱) هیچ‌کدام از این مدادها قرمز نخواهد بود.

(۲) برخی اشیای قرمز از این مدادها نیستند و برخی اشیای قرمز از این مدادها هستند.

(۳) همه این مدادها قرمز خواهند بود.

(۴) درحالی‌که هریک از این مدادها قرمز است، هیچ‌یک از این مدادها قرمز نیست.

۸۸- اگر قضیه «همه مدادهای من سیاه‌اند» صادق باشد، با استفاده از احکام قضایا صدق و کذب کدام قضیه را نمی‌توان به دست آورد؟

(۱) بعضی سیاه‌ها مداد من نیستند.

(۲) بعضی مدادهای من سیاه‌اند.

(۳) بعضی مدادهای من سیاه نیستند.

(۴) هیچ‌یک از سیاه‌ها مداد من نیستند.

۸۹- کدام گزینه عکس لازم‌الصدق ندارد؟

(۱) نقیض «کزان هم‌رمان کس نگشتند باز»

(۲) متداخل «بعضی دیگر ز زخم تو بیمارند»

(۳) متضاد «هرکس سر سودایی دارند و تمنایی»

(۴) نقیض «خیال روی کسی در سر است هرکس را»

۹۰- کدام گزینه درباره حد وسط در قیاس اقترانی درست است؟

(۱) درنتیجه، قرین محمول قرار می‌گیرد.

(۲) درنتیجه، قرین موضوع قرار می‌گیرد.

(۳) میان دو مقدمه ارتباط برقرار می‌کند.

(۴) نسبت هر مقدمه را مشخص می‌کند.

۹۱- اگر موضوع مقدمه دوم یک قیاس اقترانی، در نتیجه نیامده باشد، آن قیاس شکل ..... است.

(۱) اول یا دوم

(۲) اول یا سوم

(۳) دوم یا سوم

(۴) دوم یا چهارم

۹۲- هرگاه صدق «هیچ ب ج نیست» و کذب «بعضی الف ب نیست» را بدانیم، صدق کدام قضیه را با استفاده از این دو قضیه می‌توانیم مشخص کنیم؟

(۱) هیچ الف ج نیست.

(۲) هیچ الف ب نیست.

(۳) بعضی الف ج است.

(۴) هر الف ج است.

۹۳- کدام گزینه می‌تواند به‌عنوان نتیجه، قیاس اقترانی زیر را تبدیل به یک قیاس شکل اول معتبر کند؟

هر الف ب است.

هیچ ب ج نیست.

..... ::

(۱) بعضی ج الف نیست.

(۲) هیچ ج الف نیست.

(۳) بعضی الف ج است.

(۴) هیچ الف ج نیست.

۹۴- کدام گزینه درباره رابطه اصل و عکس در قضایای محصوره درست است؟

(۱) برای ساختن عکس یک قضیه، باید موضوع و محمول اصل را جابه‌جا کنیم و کیفیت را تغییر ندهیم.

(۲) اگر عکس یک قضیه، «عکس مستوی» باشد، از صادق بودن آن عکس، صدق اصل هم نتیجه می‌شود.

(۳) عکس و اصل ممکن است در صدق، مساوی باشند و با این حال آن عکس، «عکس لازم‌الصدق» نباشد.

(۴) اگر عکس یک قضیه از نظر صدق و کذب همانند و مساوی اصل باشد، «عکس مستوی» نامیده می‌شود.

۹۵- فرض کنید میوه‌فروشی شرط کرده باشد: «از بین نارنگی‌هایی که به هرکس می‌فروشد، حتماً بعضی شیرین هستند» و قول داده باشد که اگر این شرط رعایت نشود، پول خریدار را پس می‌دهد. در این صورت، یک خریدار با اثبات کدام رابطه در مورد شرط او، می‌تواند پولش را پس بگیرد؟

(۱) متداخل متناقض

(۲) متضاد متداخل

(۳) متناقض متداخل

(۴) متضاد متناقض

۹۶- فرد A و B هم زمان در یک کشور زندگی می کنند و درآمد ماهیانه شان به ترتیب برابر ۱۲۰۰ دلار و ۲۲۰۰ دلار می باشد. اگر سطح حداقل معیشت در این کشور برابر ۱۴۰۰ دلار بوده، در حالی که در کشور همسایه همین معیار برابر ۲۳۰۰ دلار باشد، در این صورت کدام گزینه در رابطه با این افراد صحیح است؟

- (۱) وضعیت فرد A هم در کشور خود و هم در کشور همسایه در حیطه فقر مطلق مورد بررسی قرار می گیرد.
- (۲) وضعیت فرد B در کشور همسایه در حیطه فقر مطلق مورد بررسی قرار می گیرد.
- (۳) وضعیت فرد A هم در کشور خود و هم در کشور همسایه در حیطه فقر نسبی مورد بررسی قرار می گیرد.
- (۴) وضعیت فرد B در کشور همسایه در حیطه فقر نسبی مورد بررسی قرار می گیرد.

۹۷- کاهش نرخ اشتغال منابع و عوامل تولیدی در یک کشور فرضی که درگیر جنگ سیاسی با کشورهای دیگر است، چه پیامدی را در مطالعات علمی - اقتصادی به تصویر می کشد؟

- (۱) ایجاد مازاد عرضه نیروی کار روی منحنی های تعادلی، که موجب افزایش قیمت محصولات تولیدی می شود.
- (۲) قرار گرفتن وضعیت تولیدی و اقتصادی کشور در زیر مرز امکانات تولید و ناکارایی وضعیت اقتصاد که موجب زیان در این عرصه می شود.
- (۳) موجب فرار رفتن از مرز امکانات تولید، در حوزه به کارگیری نیروهای انسانی بیکار، به دلیل نبود منابع و امکانات تولیدی کافی، برای ایجاد اشتغال آنها می شود.

(۴) قرار گرفتن کشور در سمت چپ قید بودجه، یا اصطلاحاً جابه جایی قید بودجه به سمت چپ، ایجاد فضای نامطلوب اقتصادی و تحمیل هزینه های اضافی، تحت عنوان هزینه فرصت اجتماع که موجب هدر رفتن سرمایه های این کشور می شود.

۹۸- کدام یک از موارد زیر در رابطه با «نقش دولت در مسئله بیکاری و فقر» درست می باشد؟

- (الف) قانون گذاری های ثابت و محدود دولت به بی ثباتی فضای کسب و کار منجر می شود.
- (ب) ایجاد نهادهای توانمندسازی، کمک های مردمی و تأسیس صندوق های قرض الحسنه و فعالیت های جهادی توسط دولت، موجب کاهش بیکاری می شود.

(ج) بی ثباتی در قیمت ها بر بی ثباتی بازار داخلی و فعالیت های اقتصادی اثر منفی قابل توجهی می گذارد.

(د) بازپرداخت وام های کلان بانکی موجب از بین رفتن بسیاری از کسب و کارها می شود.

(ه) صدور مجوزهای دولتی در کوتاه ترین زمان ممکن، امکان روی کار آمدن واحدهای تولیدی بیشتر را فراهم کرده و بسیاری از فعالیت ها را به دلیل رقابت ایجاد شده از بین می برد.

(و) قانونی کردن برخی تولیدات و یا آزادسازی صادرات برخی محصولات، می تواند بازار محصولات داخلی را به خطر بیندازد.

(ز) اختلال در بازار انرژی جهان یا بحران های محیط زیست یا مشکلات بهداشتی، موجب ناامنی و بی ثباتی در فضای کسب و کارهای اقتصادی می شود.

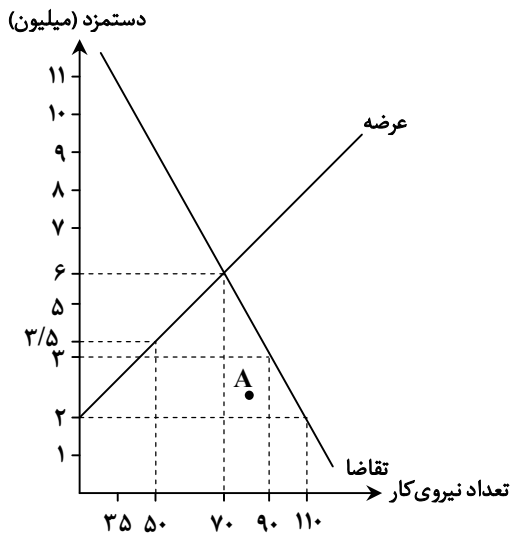
- (۱) «الف» - «ب» - «ج» - «د»
- (۲) «ج» - «د» - «ز»
- (۳) «ه» - «و»
- (۴) «الف» - «ب» - «ه» - «و» - «ز»

محل انجام محاسبات:

۹۹- با توجه به نمودار روبه‌رو که وضعیت اشتغال کشاورزان در سال ۹۷ را نشان می‌دهد، به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف) با کاهش نیروی کار از ۷۰ هزار نفر به ۵۰ هزار نفر، کل درآمد یا حوزه کشاورزی کشور چه قدر کاهش خواهد داشت؟

ب) در نقطه A وضعیت به چه صورت می‌باشد؟

۱) الف) ۱۷۵,۰۰۰ میلیون تومان

ب) وضعیت کمبود عرضه؛ یعنی تقاضاکنندگان کار که همان کارگرانی هستند که با نیروی بدنی یا فکری خود محصولات یا فرصتی را تولید می‌کنند و حاضرند کار خود را در اختیار کارفرمایان قرار دهند ممکن است نتواند کار مناسب پیدا کنند.

۲) الف) ۲۴۵,۰۰۰ میلیون تومان

ب) وضعیت مازاد تقاضا؛ یعنی تقاضاکنندگان کار که همان صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها و یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند ممکن است نتوانند به اندازه نیاز بنگاه اقتصادی خود، کارگر استخدام کنند.

۳) الف) ۱۲۵,۰۰۰ میلیون تومان

ب) وضعیت مازاد عرضه؛ یعنی عرضه‌کنندگان کار که همان کارگرانی هستند که با نیروی بدنی یا فکری خود محصول یا خدماتی را تولید می‌کنند بیش از میزان استخدام بنگاه‌ها تقاضای کار دارند.

۴) الف) ۱۹۰,۵۰۰ میلیون تومان

ب) وضعیت کمبود تقاضا؛ یعنی عرضه‌کنندگان کار که همان صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار استخدام می‌کنند ممکن است نتوانند تمامی کارگران در جست‌وجوی کار را استخدام کنند.

۱۰۰- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف) همه کسانی که شغلی ندارند، بیکار هستند.

ب) جمعیت فعال فقط افرادی هستند که مشغول به کارند و دیگر دنبال کار نمی‌گردند.

ج) نرخ بیکاری از نسبت تعداد بیکاران واقعی جامعه به جمعیت کشور، ضرب در صد به دست می‌آید.

د) میزان عرضه و تقاضای نیروی کار، در بازار با قیمت آن یعنی دستمزد در ارتباط است.

۱) درست - نادرست - درست - نادرست

۲) درست - درست - درست - درست

۳) نادرست - درست - نادرست - نادرست

۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

محل انجام محاسبات:

۱۰۱- هریک از عبارات زیر، بیانگر کدام یک از انواع بیکاری است؟

- الف) خانم توکلی به تازگی از خیاطی در مزون گلبانو استعفا داده و قصد راه اندازی مزون شخصی خود را دارد.
 ب) آقای ترابی فارغ التحصیل رشته جامعه‌شناسی است، در حالی که بیشتر شرکت‌ها به افراد تحصیل کرده در رشته مدیریت نیاز دارند.
 ج) چند تن از کارگران ساختمان، پس از انجام پروژه ساخت و ساز اخیر، به دلیل عدم وجود پروژه جدید ساختمانی در بهمن ماه، بیکار شده‌اند.
 د) تعدادی از کارگران به دلیل رکود و کاهش تولید محصولات چرم در کارخانه، از کار بیکار شدند.

الف) بیکاری ساختاری	ب) بیکاری اصطکاکی	ج) بیکاری دوره‌ای	د) بیکاری فصلی
الف) بیکاری ساختاری	ب) بیکاری اصطکاکی	ج) بیکاری فصلی	د) بیکاری دوره‌ای
الف) بیکاری اصطکاکی	ب) بیکاری ساختاری	ج) بیکاری فصلی	د) بیکاری دوره‌ای
الف) بیکاری اصطکاکی	ب) بیکاری ساختاری	ج) بیکاری دوره‌ای	د) بیکاری فصلی

۱۰۲- در مکزیک، تعداد افراد شاغل بالای ۱۵ سال ۴۸۰۰۰ نفر، تعداد افراد جویای کار بالای ۱۵ سال ۶۰۰۰ نفر و تعداد دانشجویان و خانه‌دارانی که در جست‌وجوی شغل نیستند ۲۰۰۰ نفر است. با توجه به این موضوع:

الف) «جمعیت فعال» این کشور چقدر است؟

ب) نرخ بیکاری در این کشور حدوداً چقدر است؟

الف) ۵۶۰۰۰ نفر	ب) ۱۱ درصد	الف) ۵۶۰۰۰ نفر	ب) ۱۶ درصد
الف) ۵۴۰۰۰ نفر	ب) ۱۶ درصد	الف) ۵۴۰۰۰ نفر	ب) ۱۱ درصد

۱۰۳- به ترتیب درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر در رابطه با انواع پول و همچنین پشتوانه آنها را مشخص کنید.

الف) امروزه پشتوانه پول، قدرت اقتصادی کشور یعنی میزان طلا و نقره نزد بانک مرکزی می‌باشد.

ب) پول‌های کاغذی و تحریری خصوصیتی اعتباری دارند، در حالی که پول‌های الکترونیکی فاقد این ویژگی بوده و صرفاً پول مجازی محسوب می‌شوند.

ج) پشتوانه اولین اسکناس‌ها، طلا و نقره نزد صرافان بود.

د) افزایش حجم و سرعت مبادلات و بی‌اعتبار شدن انقلاب دیجیتال و الکترونیک، موجب پیدایش کارت‌های بانکی با قابلیت ثبت و انتقال پول در شبکه‌های ارتباطی شد.

ه) بی‌مبالاتی یا سوءاستفاده برخی از صرافان از اعتماد مردم و همچنین عدم توانایی مردم در اعتبارسنجی رسیدها و صرافی‌ها، موجب واگذاری نشر پول به دولت‌ها شد.

الف) نادرست - درست - نادرست - نادرست	ب) درست - نادرست - نادرست - درست
الف) نادرست - نادرست - درست - نادرست	ب) درست - درست - نادرست - نادرست

۱۰۴- در رابطه با مرحله‌ای از پیدایش پول که سبب رونق بخش «دریانوردی، حمل‌ونقل و تجارت» شد، می‌توان گفت:

الف) در این مرحله کالاهای پرتعداد در هر منطقه به‌عنوان اولین پول مورد استفاده قرار گرفت و مبادلات با این کالاها سریع‌تر و راحت‌تر صورت می‌گرفت.

ب) پشتوانه پول در این مرحله، طلا و نقره موجود در پول‌های فلزی و شمش‌های طلا و جواهراتی بود که نزد صراف یا بانک نگهداری می‌شد.

ج) استفاده از رسیدها به‌جای پرداخت سکه‌های فلزی در حدی رایج بود که در دوران تمدن اسلامی، کارگری در اصفهان رسید صرافی اسلامبول را قبول می‌کرد.

د) از مشکلات این نوع پول‌ها، می‌توان به محدود بودن فلزات گران‌بها اشاره کرد.

محل انجام محاسبات:

۱۰۵- در رابطه با «سیاست‌های پولی دولت» کدام گزینه کاملاً درست است؟

- (۱) در زمان رکود اقتصادی، دولت با سیاست‌های انقباضی که موجب افزایش نقدینگی در کشور می‌شود و از طریق بازار باز، موجب رونق اقتصادی در جامعه می‌شود.
- (۲) در زمان تورم اقتصادی، دولت با سیاست انقباضی که موجب افزایش نقدینگی و در نتیجه افزایش ظرفیت تولیدی کشور می‌شود، به‌طور مستقیم مشکل افزایش قیمت‌ها را مرتفع می‌سازد.
- (۳) در زمان تورم اقتصادی، دولت با به‌کارگیری سیاست بازار باز و فروش اوراق مشارکت که از سیاست‌های انقباضی بانک مرکزی می‌باشد، حجم نقدینگی را کنترل و در پی حل مشکلات ناشی از افزایش قیمت‌ها خواهد بود.
- (۴) در زمان رکود اقتصادی، دولت با به‌کارگیری سیاست بازار باز و فروش اوراق مشارکت، موجب کاهش نقدینگی و در نتیجه افزایش قدرت خرید پول شده و بازار را به وضعیت رونق باز می‌گرداند.

۱۰۶- در کدام گزینه پیامد تورم بر امنیت اقتصادی اعضای جامعه به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) اگرچه تورم و افزایش بی‌رویه قیمت‌ها به نفع تولیدکنندگان است، اما موجب کاهش قدرت خرید خانوارها شده و درآمد ملی کشور را به‌سمت قشر تولیدکننده سوق می‌دهد.
- (۲) تورم موجب بی‌ثباتی فضای کسب‌وکار تولیدکنندگان و بازرگانان شده و تصور ذهنی این گروه از آینده قیمت‌ها را دچار مشکل و در نتیجه خرید و فروش را دشوار می‌کند و همچنین با کاهش قدرت خرید خانوارها، رفاه عمومی جامعه را کاهش می‌دهد.
- (۳) علی‌رغم تصور افراد عادی، افزایش سطح عمومی قیمت‌ها یکی از سیاست‌های اقتصادی دولت‌ها برای مهار درآمد اعضای جامعه و جلوگیری از مصرف‌گرایی است که موجب تعدیل ثروت و در نتیجه کاهش تقاضا شده و تعادل را به بازارهای داخلی بر می‌گرداند.
- (۴) در صورتی که مردم در وضعیت اشتغال کامل باشند تورم و افزایش سطح عمومی قیمت‌ها به‌طور مداوم و پرنوسان می‌تواند انگیزه تولیدکنندگان را بالا برده و از طرفی با افزایش قدرت خرید مردم، رفاه عمومی را افزایش دهد؛ البته این شرایط مستلزم نظارت عمومی دولت بر فرآیند افزایش قیمت‌ها می‌باشد.

۱۰۷- هزینه سبد بازار در دو کشور فرضی «الف» و «ب» در جدول زیر آمده است، با توجه به این جدول کدام گزینه درست است؟

سال	هزینه سبد بازار در سال ۱۹۹۱	هزینه سبد بازار در سال ۱۹۹۲
«الف»	۳۰۰۰	۵۰۰۰
«ب»	۴۱۰۰	۶۱۰۰

- (۱) نرخ تورم در کشور «الف» بیشتر و بیش از ۲ برابر کشور «ب» است.
- (۲) کشور «ب» گرفتار تورم بیشتری نسبت به کشور «الف» است.
- (۳) نرخ تورم در هر دو کشور بیشتر از ۶۰٪ است.
- (۴) نرخ تورم در کشور «الف» بیشتر از کشور «ب» است.

محل انجام محاسبات:

۱۰۸- هریک از موارد زیر به کدام یک از نقش‌های پول اشاره دارد؟

- نیکی برای خرید لوازم طراحی، به مغازه فروش نوشت افزار، پول می‌پردازد.
- قیمت‌های خشکبار مختلف بر روی برگه‌های کوچکی در مغازه شیرینی‌فروشی نوشته شده است.
- حسین برای خرید یک گوشی هوشمند گران قیمت مبلغی را به عنوان پیش پرداخت داده است و بقیه آن را به صورت قسطی می‌پردازد.
- آقای حیدری مخارج عمل جراحی چشم فرزندش را که اتفاقی آسیب دیده است، از پس انداز خود می‌پردازد.

(۱) وسیله پرداخت در مبادلات - وسیله سنجش ارزش - وسیله پرداخت‌های آینده - وسیله حفظ ارزش

(۲) وسیله سنجش ارزش - وسیله سنجش ارزش - وسیله سنجش ارزش - وسیله پرداخت‌های آینده

(۳) وسیله پرداخت در مبادلات - وسیله حفظ ارزش - وسیله پرداخت‌های آینده - وسیله پرداخت‌های آینده

(۴) وسیله سنجش ارزش - وسیله سنجش ارزش - وسیله پرداخت‌های آینده - وسیله حفظ ارزش

۱۰۹- جدول زیر نشان‌دهنده برخی موارد موجود در نقدینگی کشور است. با توجه به این ارقام، به ترتیب، حجم سپرده‌های دیداری و حجم شبه پول در کدام گزینه آمده است؟

حجم اسکناس‌ها	۳۴,۰۰۰ واحد	(۱) ۱۸۹,۰۰۰ واحد - ۳۴,۰۰۰ واحد
حجم پول	۱۲۳,۰۰۰ واحد	(۲) ۴۷,۰۰۰ واحد - ۱۸۹,۰۰۰ واحد
حجم چک پول	۲۸,۰۰۰ واحد	(۳) ۴۷,۰۰۰ واحد - ۲۳۶,۰۰۰ واحد
حجم مسکوکات	۱۴,۰۰۰ واحد	(۴) ۳۴,۰۰۰ واحد - ۲۳۶,۰۰۰ واحد
حساب‌های پس انداز بلندمدت	۴۸,۰۰۰ واحد	
مجموع حساب‌های پس انداز بلندمدت و کوتاه مدت	۱۸۹,۰۰۰ واحد	

۱۱۰- قیمت سبب بازار در ابتدا و انتهای یک سال مشخص، برای سه کشور افغانستان، تاجیکستان و پاکستان در جدول زیر آورده شده است. با فرض اینکه درصد تغییر cpi در هر سه کشور یکسان باشد؛

کشورها	قیمت سبب بازار در ابتدای سال	قیمت سبب بازار در انتهای سال
افغانستان	۱,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰	؟
تاجیکستان	۲,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۵۶۲,۰۰۰,۰۰۰
پاکستان	؟	۳,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰

(الف) نرخ تورم در این کشورها چند درصد است؟

(ب) قیمت سبب بازار در انتهای سال برای کشور افغانستان چقدر است؟

(ج) قیمت سبب بازار در ابتدای سال برای کشور پاکستان حدوداً چقدر است؟

- (۱) الف) ۲۰٪ (ب) ۲,۱۹۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان (ج) ۲,۶۲۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان
- (۲) الف) ۲۲٪ (ب) ۲,۱۹۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان (ج) ۲,۶۲۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان
- (۳) الف) ۲۲٪ (ب) ۲,۱۶۹,۰۰۰,۰۰۰ تومان (ج) ۲,۳۶۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
- (۴) الف) ۲۰٪ (ب) ۲,۱۶۹,۰۰۰,۰۰۰ تومان (ج) ۲,۳۶۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان

محل انجام محاسبات:

اسامی هیأت علمی ویژه دانش آموزان دهم و یازدهم گروه علوم انسانی

مدیرگروه	عنوان درس	مسئول درس	طراحان	دستیار مسئول درس
علی اکبر آخوندی	ریاضی و آمار	حسین افسری	علیرضا صحرایی- عباس مالکی	مهدی پوررضایی عباس مالکی
	علوم و فنون ادبی	محمد رضا پیرو	مینا پزنگ- هادی قورزایی- محمد حسین صفایی محمد رضا پیرو- حمزه کریم تباح فر- امیرمهید اسفندی	سپهر سالارکیا
	جامعه شناسی	الهام رضایی	علیرضا مختاری- الهام میرزایی- آزاده میرزایی- مبینا تاجیک	فاطمه صفری
	روان شناسی	سیده ضحی سکاک	نگین تربتی- مهدی پارچه باف دولتی	ثنا کاشیان
	عربی	پویا رضاداد محمد حسین حقیقت	ولی برجی- سید محسن ماهینی- حمیدرضا قائدامینی جوهر فرحات- آریا ذوقی- امینه کارآمد	-
	تاریخ	سیده ساره زاهدی	مهسا اصغری- فاطمه نیتی- سیده ساره زاهدی	-
	جغرافیا	الناز گنج کار	سیده ساره زاهدی- محسن سلیمانی- الهه ریاحی نسب	الهه ریاحی نسب
	فلسفه و منطق	سعید رحیمیان	فاطمه شریف زاده - محمد حسین خدام- محسن انصاری	محمد حسین خدام
	اقتصاد	امیر محمد بیگی	میترا چینی ساز- آیدانا رستمی- طاهره کریمی محمد رضا مبارکی - علی محسنی- آرش بدری	محمد رضا مبارکی

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمد رضا محمد هاشمی **معاون تولید محتوا: علی الفتی**

تَرْيِيبَهُ دُو

مؤسسہ آموزشی فرهنگی